

# Gazdasági válságok, COVID-19, egészségügyi lehetőségek

**Bodrogi József**

**META**

**2020. május 25.**

# Gazdasági válságok

- A piacgazdaság sajátossága
  - Kereslet – kínálat egyensúlya megbomlik → VÁLSÁG
- 1. 1929-33: Kínálati oldalon jelentkezett: brutális túltermelés
  - Kezelési technikák
    - J.M. Keynes
      - Állami szerepvállalás
      - Kereslet élénkítés
      - Állami beruházási és foglalkoztatási programok

# Gazdasági válságok

## 2. 1973-74: Olajválság

Rövid idő alatt négyszeresére emelkedett a kőolaj ára

- Kezelési technikák
  - M. Friedman (Chicago-i iskola) – monetarizmus
    - Pénz, kínálat, kereslet szabályozása

## 3. 2008-2009: Pénzügyi válság

Ingatlan piaci buborék

- Kezelési technikák
  - Állami mentőakciók a pénzügyi szektor szereplőinek
    - Bankok, biztosítók, befektetési társaságok, stb.
      - AIG
      - PIGS

# COVID-19, 2020

- 2020. március eleje: optimista előrejelzések
  - 2%-os világgazdasági növekedés
  - Foglalkoztatási prosperitás (pl.: USA: 160 millió foglalkoztatott)
- Egy héttel később: Káosz – válság
- Sajátosságai:
  - Valószínűleg vírus okozta
  - 12 évvel követte az előző válságot
  - Szolgáltató szektort érinti
  - Nem tudjuk mikor lesz vége
  - .. és mennyibe kerül – Kőolaj ár csökkenés: 1950-es árak

# COVID-19, 2020

- Esettanulmány: turizmus, Magyarország
  - GDP 8,5%-a
  - 400.000 foglalkoztatott
  - Dominó hatás:
    - Közlekedés
    - Szálloda, - 95%
    - Vendéglátás (étterem, söröző, stb.) – kb. 30%-ra esett vissza
    - Kulturális szolgáltatások (koncert, színház, múzeum stb.)
    - Vásárlás
    - Közlekedés:
      - Helyi közlekedés
      - Légi közlekedés

# COVID-19, 2020

- Válság típusai:
  - V, U, W, L
  - Nem tudjuk, hogy milyen típusú lesz ....
- Alkalmazandó technikák:
  - A „Jó öreg” Keynes: munka – tőke
  - Pénzeső
  - Chasing the yesterday

# Az eddigi intézkedések mérete (GDP %)

Országok	%
NSZK	30,6
UK	24,6
USA	21,0
Olaszország	20,4
Spanyolország	20,0
Magyarország	19,6
Franciaország	19,0
Csehország	18,0
Dánia	13,0
Ausztria	9,5
Lengyelország	9,0
Szlovénia	8,5
Észtország	7,0
Bulgária	3,5
Románia	2,0

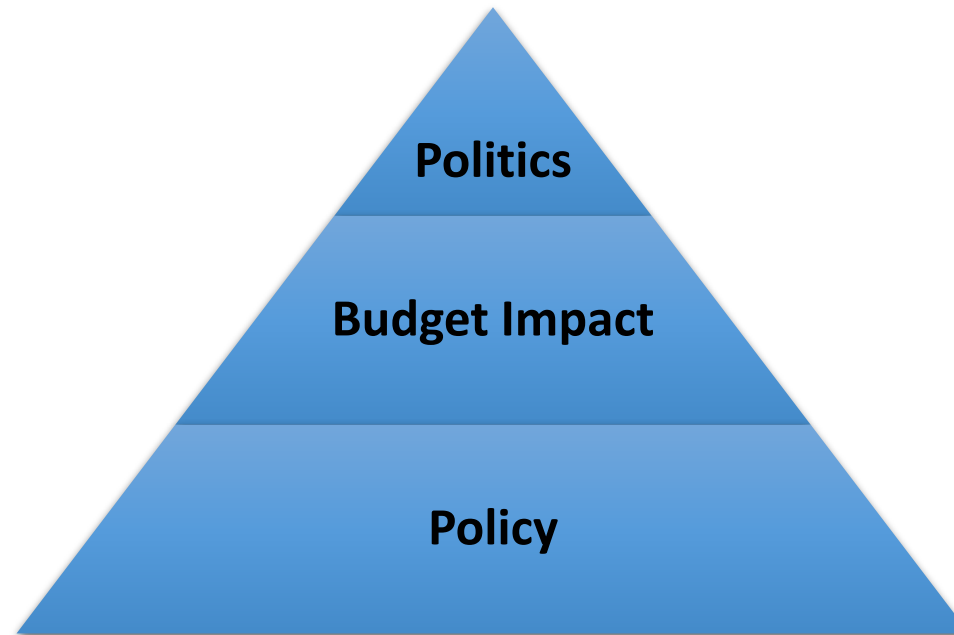
Forrás: IMF, Világbank

# Forrásteremtés az EU-ban

1. EKB: nincs mozgástér 2008 miatt
  - EU: 500 Mrd EURO-s kötvénykibocsátás
2. Nemzeti lehetőségek
  - A nemzeti bankok jegyeznek le közvetlenül államkötvényt
3. A forrásteremtés célja: a hatalmas költségvetési deficitek finanszírozása



# Kormányzati döntési ideáltípus



- 400 Mrd forintos eszközbeszerzés a járvány kezelésére
- Egészségpolitikai esély?!

# Évtizedes elmaradások

- Finanszírozás
- Ellátórendszer struktúrája
- HR
- Idősödés